

kell irányulnia, hogy a tőke haszna lehetőleg csekély részében vonassék el közvetlen gazdasági rendeltetésétől és ezáltal a tőkeképződés meggyorsíttassék. Ellenesetben a disparitás az európai semleges és Európán kívüli közgazdaságokkal szemben állandóan növekedni és ennek révén a legyőzött államok elnyomorodása tovább fokozódni fog.

A francia pénzügyi világ botrányai érthetően kihatással vannak a törvényhozás munkájára is. A francia radikális szocialista párt egy törvényjavaslatot terjesztett be, melynek célja a részvénytársaságok, a tőzsde és a bankári hivatás erősebb ellenőrzésének biztosítása. E törvényjavaslat szerint a társaságok, amelyek állami monopóliumot hasznosítanak, minden bank, továbbá minden oly társaság, amely kötvényeket bocsát ki, könyvelését államilag elismert revizorok felülvizsgálata alá bocsátani köteles és kötvényeket ki nem adhat mindaddig, amíg e felülvizsgálat meg nem történt és a revizori jelentés közzé nem tétetett. Ezenkívül a részvénytársaságoknak nyilvánosságra kell hozniok papírtárcájuknak és érdekeltségeiknek összetételét. A tőzsde ellenőrzésének különösen az új értékeknek jegyzésrebocsátásánál kell megnyilvánulnia. A külföldi értékeknek jegyzésre-bocsátásához a pénzügyminiszter, belföldi értékekéhez egy külön bizottság engedélyre szükségeltessék. Több szavazattal bíró elsőbbségi részvények kiadása tilalmazandó. E törvényjavaslat természetesen ebben az eredeti drákói alakjában törvénné nem válhatik, mert a gazdasági és hitelforgalom súlyos károsításával volna egyértelmű. A gazdasági és pénzügyi botrányok elkerülésének eszköze másutt, még pedig a közönségnek céltudatos és helyes irányu gazdasági és jogi nevelésében keresendő. A botrányok oka ugyanis a jogi és gazdasági szabályok területén való nagyfokú elmaradottság és tájékozatlanság.

Szellemes tehermegosztási kulcsot hoz az angol Rating-reform. Az Angliában uralkodó gazdasági válság folytán ugyanis nagyrészen megszűnnek a magángazdaságoknak közvetlen községi és tartományi terhei. A községeket és tartományokat bevételi kevesebbletükért az államkincstár kárpótolja ugynevezett pótlékok útján. Ez a pótlék egy oly kulcs alapján számíttatik, amely lehetőleg hozzá alkalmazkodik az egyes köztestületeknek szükségletéhez. A pótlék nagysága ugyanis az illető közület népességének száma szerint igazodik, de nem a tényleges népességi szám, hanem a különböző elemek mérlegelésével kiszámított képleges népesség száma szerint. Azok az elemek, amelyek jelentőséggel bírnak e kiszámításnál, a következők: Öt éven aluli gyermekek százalékos száma, fejenkénti adóköteles vagyonérték, munkanélküliség, népsűrűség. Mindegyik elemnek megvan a számításnál a maga előre meghatározott szerepe. Az így kiszámított képle-

ges népeesség aránya szerint kapják meg az egyes közületek az államkinestártól a hozzájárulást. A merev adóterhek és megcsontosodott adószisztemák fokozottan lennének kiküszöbölendők ott, ahol a gazdasági válság nem akut, hanem immár hosszantartó és továbbfolyásában végeláthatatlan. Egy ily irányu reform is egyik eszköze lenne a szociális újjáépítésnek és a gazdaság regenerálódásának.

Hollandiában 1929. január 1-én lép hatályba az új részvénytörvény. Az új törvénnyel ellentétben álló alapszabályok hatályukat veszítik, amennyiben az átmeneti szabályok 1934. április 1-ig, vagyis öt esztendőre mást nem rendelnek. Az eddigi kir. jóváhagyás, mint a bejegyzés alapfeltétele helyébe az igazságügyi miniszteri engedély lép. Ez az engedély az igazságügyminiszter egyszerű nyilatkozatából áll, amely szerint a bejegyzés ellenében kifogás nem emeltetik.

Idegen közzgazdaságok munkásságának és érdekeinek kutatása hasznos, mert példát ad. A berlini kereskedelmi és iparkamara jelentése a német gazdaság 1928-as évéről, mint kimerítő helyzetkép, igen figyelemreméltó. Megállapítja 1. a jelenlegi német konjunktúra-hullám nagy ellentálló képességét és életerejét, 2. a kivitel emelkedését az előző évvel szemben, ami nemcsak az áruk emelkedésére, hanem a kivitt mennyiségeknek szaporodására vezetendő vissza, 3. a haladó tőkeképződést, amelynek területén még mindig áll a súlyos harc a háboru és infláció által elpusztított saját tőke helyreállításáért (megjegyzi e ponton, hogy az osztalékok kimaradása vagy elégtelensége a tőkét a részvénytőkepiactól elijeszti), 4. a forgalomnak stabilitását, amely különösen a konsumárúk, nevezetesen a tömegcikkek forgalmának növekedésére vezetendő vissza, amivel szemben a termelési eszközök forgalma csökkent.

A német költségvetés kiadási oldala erősen megnövekedtén, a bevételek fokozásának eminens szüksége lépett fel. Az újonnan tervezett bevételi források között megemlítendő az igen nagy vagyonok vagyonadójának fokozása és az örökségi adónak a hitvestársak közötti öröklés vonatkozásában való újra-életbeléptetése. Szociálpolitikailag helyes megoldásai ezek az elkerülhetetlenként mutatkozó bevételspanorításnak.

Szabadalmi bejelentés a német birodalmi szabadalmi hivatalhoz az utolsó esztendőben 68.500 érkezett szemben az előző évi 64.400-as számmal. Az engedélyezett szabadalmak számának aránya 15.205:15.500. Az utolsó év bejelentésének 81%-a származott Németországból, és 19%-a külföldről.

Az angol Companies Bill (1928.) kifejezetten megengedi a névértéken aluli részvénykibocsátásokat három korlátozással. 1. A kibocsátó részvénytársaságnak 5 éves fennállása, 2. az ily kibocsátások árfolyamának felső határa a napi részvény-